MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Maatalouden erilliskorvaus oli jäsenmaksupalautuksia tärkeämpi saavutus.
KAINUUN SANOMIEN MUKAAN EU-MAKSUISTA ON TURHA RUTISTA

Talvivaaralle haetaan uusi alku

Sotkamossa sijaitseva Talvivaaran kaivos ajautui viime syksynä vakaviin vaikeuksiin. Kaivoksen kipsisakka-altaaseen tuli vuoto, jota ei saatu yrityksistä huolimatta tukittua. Altaasta vuoti jätevettä 5 000–6 000 kuutiota tunnissa.

Sen lisäksi, että vettä valui ympäristöön, valtasi vesi myös louhoksen, ja malmin kaivaminen jouduttiin lopettamaan. Malmin louhinta on ollut pysähdyksissä viime syyskuusta saakka. Vaikeuksien seurauksena yhtiön viime vuoden tulos romahti pahasti miinukselle.

Tappio on Talvivaaralle raskas kantaa, vaikka toissa vuoden liikevoitto oli 30 miljoonaa euroa plussalla. Tappion raskautta lisää se, että yhtiöllä on velkaa neljä kertaa enemmän kuin viime vuoden liikevaihto.

Periksi ei kuitenkaan anneta, vaan yhtiö aikoo kerätä annilla uutta pääomaa 260 miljoonaa euroa toiminnan jatkamiseksi. Rahaa kerätään myös asiakkailta ennakkomaksuina.

Annilla on mahdollisuudet onnistua, koska valtion omistajayhtiö Solidium on luvannut sijoittaa Talvivaaraan lisää annin ensivaiheessa korkeintaan 23 miljoonaa euroa ja toisessa vaiheessa 30 miljoonaa euroa. Myös eläkevakuutusyhtiö Varma ja kaivoksen perustaja, toimitusjohtajaksi marraskuussa palannut Pekka Perä ovat luvanneet osallistua antiin.

Ellei anti onnistu, seurauksena saattaa olla jopa konkurssi.

Osallistumalla antiin Solidium tekee välttämättömyydestä hyveen. Solidiumin toimitusjohtajan Kari Järvisen mukaan valtio on vastuullinen omistaja. Järvinen uskoo, että annin pitäisi riittää Talvivaaralle pariksi vuodeksi, jos tuotanto saadaan tänä vuonna normaaliksi.

Valtion omistajaohjauksesta vastaava ministeri Heidi Hautala (vihr.) perustelee valtion osallistumista ympäristönäkökulmalla. Vaikka Talvivaara lopettaisi toimintansa, ei metallien valuminen luontoon siihen loppuisi.

Valtion osallistuminen Talvivaaran antiin on strateginen päätös. On hyvä, että valtio haluaa olla mukana rakentamassa Suomen kaivosteollisuutta ja samalla tukemassa työllisyyttä. Omistajana valtiolla on myös mahdollisuus vaikuttaa suoraan yhtiötä koskeviin päätöksiin.

Kaivostoiminta on pääomavaltaista ja tuottoja voi joutua odottamaan pitkään. Kun toiminta saadaan käyntiin, on kaivoksista odotettavissa kuitenkin tuottoa vuosikymmeniä.

Talvivaaran toimitusjohtaja Pekka Perä on joutunut julkisuudessa selvittämään kaivosyhtiön ongelmia.

Keskustelu valtion osallistumisesta yritystoimintaan on viime aikoina ollut kiivasta. Vauhtia keskustelulle tuli, kun hallitus päätti olla antamatta korealaiselle STX-telakalle 50 miljoonan euron pääomalainaa.

Elinkeinoministeri Jan Vapaavuori (kok.) perusteli kielteistä päätöstä muun muassa sillä, ettei valtio tue kannattamatonta yritystoimintaa eikä ryhdy yrittäjäksi. Vapaavuoren mielestä hallitus voi olla ainoastaan luomassa yrittäjä- ja yritysmyönteistä ilmapiiriä.

Solidiumin päätös lähteä mukaan Talvivaaran antiin osoittaa, ettei valtion rooliin yrityselämässä voi suhtautua mustavalkoisesti. Valtion pitää olla mukana rahoittamassa ja omistamassa sellaisesta yritystoimintaa, joka on sidottu Suomeen ja jonka vaikutukset heijastuvat laajalle yhteiskunnassa. Kaivostoiminta on yksi tällainen kasvava teollisuudenala.

Suomessa ihmetellään, että miksi ulkomaiset sijoittajat eivät halua sijoittaa Suomeen, vaikka olemme yksi kilpailukykyisimmistä maista maailmassa. On hyvä, että valtio ja kotimaiset sijoittajat näyttävät esimerkkiä.

Ilman valtion osallistumista Talvivaaran pelastamiseen koko hanke saattaisi todennäköisesti kaatua. Nyt Talvivaara saa uuden mahdollisuuden. Tätä tilaisuutta yhtiöllä ei ole varaa tärvätä.

Solidium tekee välttämättömyydestä hyveen.

VIERASYLIÖ

Tiedonsaanti ruuan alkuperästä paranee

Kuluttajat tekevät itse omat valintansa ja tarvitsevat päätöksenteon tueksi riittävät tiedot.

Suuri osa kuluttajista toivoo nykyistä kattavampia tietoja elintarvikkeiden alkuperästä. Kuluttajat ovat yhä kiinnostuneempia siitä, mistä ruoka tulee, missä ja miten se on tuotettu ja tehty sekä minkälaisen reitin se on kulkenut kuluttajan ruokapöytään.

Elintarvikealan toimija voi aina halutessaan vapaaehtoisesti ilmoittaa elintarvikkeen tai sen ainesosien alkuperämaan. Myös vapaaehtoisesti annettavien tietojen täytyy olla oikein, eikä niillä saa johtaa kuluttajaa harhaan.

Voimassa oleva lainsäädäntö edellyttää, että elintarvikkeen alkuperämaa on ilmoitettava, jos sen ilmoittamatta jättäminen voi johtaa kuluttajaa harhaan.

Valmistusmaa ei välttämättä ole sama kuin alkuperämaa. Elintarvikkeen, jonka olennainen ainesosa on ulkomaista alkuperää ja jonka valmistuskäsittely Suomessa on vähäistä, valmistusmaa on Suomi, mutta olennaisen ainesosan alkuperämaa täytyy ilmoittaa.

Eräiden elintarvikkeiden alkuperän ilmoittaminen on säädetty erityislainsäädännössä pakolliseksi. Esimerkiksi naudanlihan alkuperämaa on ilmoitettava silloinkin, kun se on Suomi.

Eviran ohjeen mukaan myös muun lihan alkuperä tulee ilmoittaa. Tämä koskee myös marinoitua ja maustettua lihaa.

EU-lainsäädäntö velvoittaa ilmoittamaan myös muun muassa kananmunien, kalastus- ja vesiviljelytuotteiden, tuoreiden hedelmien ja kasvisten sekä hunajan alkuperämaan tai -alueen.

Uudet vaatimukset voimaan 2014

Elintarviketietojen antamista kuluttajille koskeva EU-lainsäädäntö on hiljattain uudistettu niin sanotulla kuluttajainformaatioasetuksella.

Asetusta sovelletaan kaikkiin loppukuluttajalle tarkoitettuihin elintarvikkeisiin, mukaan lukien pakkaamattomat elintarvikkeet sekä ammattikeittiöiden kautta kuluttajalle luovutettavat elintarvikkeet.

Kansallisesti päätetään, missä laajuudessa tietoja vaaditaan pakkaamattomilta elintarvikkeilta.

Alkuperämerkintöjen osalta kuluttajainformaatioasetuksen yleinen vaatimus on sama kuin voimassa olevassa lainsäädännössä, eli elintarvikkeen alkuperämaa on ilmoitettava, jos sen ilmoittamatta jättäminen voi johtaa kuluttajaa harhaan.

Lisäksi alkuperämaa on ilmoitettava tuoreessa sianlihassa, lampaan- ja vuohenlihassa sekä siipikarjanlihassa.

Kun elintarvikkeen alkuperämaa ilmoitetaan, eikä se ole sama kuin pääainesosan alkuperämaa, myös pääainesosan alkuperämaa täytyy ilmoittaa. Jos esimerkiksi voin ilmoitetaan olevan suomalaista, mutta se on tehty tanskalaisesta maidosta, maidon alkuperämaa täytyy ilmoittaa.

Näitä uusia vaatimuksia aletaan soveltaa joulukuussa 2014. Komissio antaa kuluvan vuoden loppuun mennessä tarkemmat säädökset siitä, miten tuoreen lihan ja elintarvikkeen pääainesosan alkuperämaa ilmoitetaan.

Lihan osalta täytyy erityisesti ottaa kantaa eläimen syntymä-, kasvu- ja teurastuspaikan huomioimiseen alkuperämaan ilmoittamisessa.

Komission täytäntöönpanosäädösten pohjalta päätetään kansallisesti, missä laajuudessa ja millä tavalla alkuperämaa on ilmoitettava pakkaamattomista elintarvikkeista.

Jäljitettävyys riittävän tarkaksi

Elintarvikkeiden alkuperämaan ilmoittamisvelvollisuutta laajennetaan asteittain vaikutusarviointien pohjalta. Komissio antaa kuluvan vuoden loppuun mennessä kertomuksen ainesosana käytetyn lihan alkuperämaan ilmoittamisesta.

Ammattikeittiöiden kautta kuluttajalle tarjoiltava liha on lähtökohtaisesti elintarvikkeen ainesosa. Lisäksi komissio antaa joulukuuhun 2014 mennessä kertomuksen alkuperämaan ilmoittamisvelvollisuuden laajentamisesta eräisiin tuoteryhmiin, muun muassa maitoon ja maitotuotteiden ainesosana käytettyyn maitoon.

Avoimuus nostaa entisestään suomalaisen ruoan arvostusta.

Komission kertomusten ja niihin liittyvien lainsäädäntöehdotusten pohjalta päätetään kansallisesti, missä laajuudessa ja millä tavalla alkuperämaa on ilmoitettava pakkaamattomista elintarvikkeista, mukaan lukien ammattikeittiöiden kautta luovutettavat elintarvikkeet.

Alkuperämaan ilmoittaminen luotettavalla tavalla edellyttää toimivaa jäljitettävyysjärjestelmää. EU-lainsäädäntö edellyttää jo nyt, että elintarvikealan toimijan tulee tietää, keneltä on hankkinut käyttämänsä raaka-aineet ja kenelle hän on edelleen toimittanut valmistamansa tuotteet.

Suomessa kansallinen elintarvikelaki on jäljitettävyyden osalta hieman tiukempi kuin EU-normi. Elintarvikealan toimijoilla tulee olla järjestelmä, jonka avulla voidaan riittävällä tarkkuudella yhdistää tiedot saapuneista ja lähteneistä eristä toisiinsa.

Jäljitettävyyden avulla voidaan estää määräysten vastaisten elintarvikkeiden pääsy markkinoille.

Mikäli määräysten vastaisia tuotteita syystä tai toisesta kuitenkin pääsee markkinoille, toimivan sisäisen jäljitettävyyden avulla voidaan varmistaa tehokas takaisinveto ja minimoida sekä kuluttajille että toimijoille aiheutuvat vahingot.

Avoimuus on kilpailutekijä

Jäljitettävyydestä on tullut jossain määrin myös elintarviketeollisuuden kilpailutekijä, erityisesti lihateollisuudessa. Teollisuuden omat järjestelmät, joilla se voi todentaa ja osoittaa raaka-aineiden ja tuotteiden jäljitettävyyden, ovat yleistyneet.

Mahdollisimman avoin ja kaikkien keskeisten osapuolten käytössä oleva jäljitettävyystieto olisi teollisuuden, valvontaviranomaisten sekä kuluttajien etu. Avoimuus nostaa entisestään suomalaisen ruoan arvostusta.

Tällaisen kehityksen edellyttämät tietokannat ovat suureksi osaksi jo olemassa.

Nyt tarvitaan erityisesti elintarvikealan sitoutumista avoimuuteen sekä kuluttajien tiedonsaantia tukevia sovelluksia ja palveluita.

ANNE HAIKONEN
VELI-MIKKO NIEMI
Haikonen on lainsäädäntöneuvos ja Niemi elintarviketurvallisuusjohtaja maa- ja metsätalousministeriön ruokaosastolla.

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

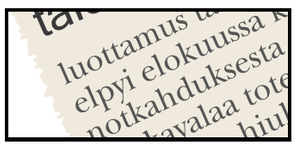

Tarkempaa tietoa susista

Sudet herättävät kiinnostusta myös lehtien päätoimittajissa. Ilkka vaatii susien määrästä tarkempaa tietoa.

”Susitilanne Suomessa on epäselvä. Jopa susien määrästä on suuresti vaihtelevia arvioita.

On hämmästyttävää, että salakaadot saavat nyt joidenkin metsästäjien piirissä kannatusta, kun yleensä niistä on irtisanouduttu välittömästi. Toivottavasti korpilain kannattajat ovat poikkeuksia.

Miten susiasiassa päästään eteenpäin? Ensiksi pitäisi selvittää susien todellinen määrä ja laumojen sijainnit. Missä kanta on liian tiheä ja liian liki asutusta?

Määrä yksin ei ratkaise vaan susien laatu.

Yksittäisten häirikkösusien kohdalla kaatoluvat pitäisi saada helposti. Häirikkösuden ampuminen ei voi olla ilmoitusasia poliisille, jolloin kaadosta tehtäisiin merkintä jälkikäteen.”

Politiikassa kuumenevaa

Kansan Uutiset odottaa poliittisen keskustelun kuumenevan kevään edetessä.

”Oppositio hyökkäsi eduskunnassakin jälleen rajusti hallitusta vastaan. Niin sen pitää hyökätäkin, sillä sehän on opposition yksi päätehtävä parlamentaarisessa demokratiassa. Usein vain on niin, että faktat tuppaavat hyökkäysinnossa unohtumaan ja politiikkaa sotketaan sinnekin, minne se ei kuulu.

Perussuomalaisten junailema välikysymys telakoihin ja risteilytilauksiin liittyvältä osaltaan oli aika tyypillinen esimerkki tällaisesta tunnepitoisesta silmä huurussa -hyökkäyksestä.

Telakoiden pelastamiseksi ja risteilijätilauksen saamiseksi ei ehkä ole tehty kaikkea mahdollista, mutta hallitusta ei voida syyttää toimimattomuudestakaan. Kohtuutonta on myös mollata niitä virkamiehiä osaamattomuudesta, jotka ovat päätöksenteon pohjaksi selvittäneet niin lait ja asetukset kuin korealaisyrityksen tuloskunnonkin.”

Vilskettä matkailussa

Pääkaupunkiseudulla koulut aloittivat viikon talvilomansa perjantaina. Samalla alkoi keskitalven lomasesonki myös kotimaan matkailussa.

Talvilomakausi tietää vilskettä hiihtokeskusten lisäksi myös muihin maaseudun matkailuyrityksiin. Myös useimmat maatilamatkailun kohteet ovat nyt täynnä asiakkaita.

Koulujen talviloma tunnetaan yleisesti edelleen ”hiihtolomana”. Lumitilanteen puolesta halukkaat pääsevätkin harjoittamaan lomallaan talviurheilua koko maassa.

Myös Etelä-Suomessa on koettu jo muutamana vuonna peräkkäin varsin luminen talvi. Tämä on elvyttänyt kotoisten talvilajien – hiihdon, luistelun ja laskettelun – suosiota, mutta samalla vähentänyt tarvetta matkustaa harrastusmahdollisuuksien perässä.

Vaikka moni pääkaupunkiseudun lomalainen jää lomailemaan kotikulmilleen, kävijöitä muun Suomen kohteisiin riittää ruuhkaksi asti. Matkailuyritysten näkökulmasta hiihtolomia voisikin porrastaa nykyisestä kolmesta viikosta pidemmälle ajanjaksolle.

Moni suuntaa lomallaan talven keskeltä myös etelän lämpöön. Pimeyden vaihtaminen aurinkoon varmasti piristää, vaikka alkaa valo voittaa onneksi vähitellen taas myös täällä kotimaassa.

Ulkomaan matkoista ei kenenkään tarvitse kokea syyllisyyttä, mutta toivottavasti tänä talvena yhä useampi löytää mieluisan lomakohteen lähempää. Työpaikkojen ja maan talouden kannalta jokainen kotimaahan jäävä euro on nyt erityisen arvokas.

Hiihtolomat näkyvät varsinkin lomaviikkojen vaihtuessa vilkkaana liikenteenä. Myös maanteillä kannattaa kiire ja stressi unohtaa.

KOLUMNI: JARMO PALOKALLIO

Änkyrällä kaikki hyvin

Änkyrällä on selkeä käsitys siitä, että vahvuus kumpuaa kateudesta. Aina välillä se tosin vie kalatkin vedestä, mutta eipä niitä sitten saa naapurikaan.

Änkyrä on kaikille tuttu tyyppi. Hänelle mikään toisten tekemä ei ole koskaan hyvin.

Änkyrän mielestä kaikki asiat olivat ennen paremmin. Silloin kylät olivat eläviä, elämä yksinkertaista ja arvot kohdallaan.

Nyt kylän elinvoimaa vaalimaan tarvitaan yhdistys. Sen toiminta vaan on niin heikoissa kantimissa, että änkyrä on joutunut vastustamaan kaikkia ehdotettuja hankkeita.

Erityisen typerää on houkutella uusia asukkaita kylälle halpoja tontteja tarjoamalla. Tiedä mitä kaupunkilaishaihattelijoita tulijat olisivat.

Änkyrällä olisi sopivia tontinpaikkoja järvinäköaloilla, mutta ne eivät ole kaupan. Sen tietävät kaikki.

Änkyrän appivanhempien talollekin olisi ollut ostajia sen jälkeen kun se jäi tyhjilleen.

Siitä on jo 30 vuotta. Sen jälkeen kylmilleen jäänyt talo on ravistunut purkukuntoon.

Parempi niin kuin vieraalla. Maata ei myydä, vaan sitä ostetaan ja siitä pidetään kiinni.

Iloa ei kannata näyttää, jos vaikka myöhemmin huomaakin olleensa väärässä.

jarmo.palokallio@maaseuduntulevaisuus.fi

Viljelyä ja metsätaloutta järkevöittävät tilusjärjestelyt ne vasta myrkkyä ovatkin. Niitä kannattaa viivyttää ja vastustaa kaikissa oikeusasteissa.

Änkyrä on harmikseen saanut vaikeat naapurit, jotka eivät tajua omaa etuaan. Se tuntuu vielä kulkevan suvussa, sillä samat rajariidat jatkuvat jo kolmannessa polvessa.

Eniten sappea nostaa metsätien pätkä, johon rajanaapurilla on käyttöoikeus. Yhteiseen kääntöpaikkaan änkyrä ei sentään suostunut.

Ei niin, että änkyrän metsistä edes hakattaisiin puuta. Niin köyhä hän ei ole, mutta naapuriparan metsään on tehty aukkoja tasaiseen tahtiin.

Joulun tienoilla hakkuut käynnistänyt metsäyhtiö syyllistyi karkeaan virheeseen auraamalla myös änkyrän rakentaman kääntöpaikan auki.

Siinä kävivät hetken puhelimet kuumana. Änkyrä haukkui ensin naapurin ja firman korjuuesimiehen.

Metsäpäällikönkin hän olisi ripittänyt, mutta tätä hän ei saanut linjalle. Raukka pakoili vastuutaan.

Heti soittokierroksen jälkeen änkyrä käynnisti traktorinsa ja kävi levittämässä sivuun auratut lumet takaisin kääntöpaikalleen.

Se vielä olisi puuttunut, että naapurin puunkorjuu olisi helpottunut hänen kustannuksellaan.

Jos eivät ole asiat hyvin kylällä, kunta se vasta sotkua tekee. Hämmästyttävää, ettei kunnanvaltuustoon ole päätynyt yhtään tolkullista edustajaa sota-ajan jälkeen.

Silloin änkyrän isä hävisi vaaleissa samaa puoluetta liputtaneelle naapurille, mitä on vaikea unohtaa.

Puoluettakin änkyrä joutui vaihtamaan.

Toisaalta ei kunnan heikolla taloudella ole änkyrälle merkitystä, sillä hän ei rahojaan omaan kuntaan kanna.

Huijareita ovat oman kylän kauppiaat ja yrittäjät kaikki tyyni. Ne eivät änkyrän kustannuksella vaurastu!

Toisaalta vielä pahempaa saattaa olla tiedossa, jos köyhtynyt kunta toteuttaa aikeensa ja liittyy yhteen naapurin kanssa.

Silloin änkyrästä tulisi kaupunkilainen, mitä ei tohdi edes ajatella.

Ruuan ja bensan änkyrä tosin ostaa jo nyt kaupungin laidalle nousseesta supermarketista, mistä ne saa halvemmalla.

Aivan käsittämätöntä on, että joku uusi yrittäjä perusti kylälle kahvilan.

Änkyrän mukaan se ei kauaa pystyssä pysy. Mistä sinne muka riittää asiakkaita?

Hän ei siellä ainakaan aio käydä.

On änkyrän elämässä onnellisetkin hetkensä. Esimerkiksi viime syksynä, kun naapurin perunat mätänivät vetiseen peltoon.

Ja aavistus siitä, että kauppiaan tyttö ei taida saada ylioppilaslakkia keväällä päähänsä.

Eniten änkyrää ärsyttää naapurin muija. Se lähestyy maailmaa ja muita kannustavasti ja toisten onnistumisista iloitsemalla.

Ei reppana ymmärrä, että ilon kautta yrittäminen on vierasta suomalaisille.

Kuka sitä nyt naapurilleen hyvää toivoisi. Ei ainakaan enempää kuin itselle.

Eihän iloa kannata näyttää. Miten sitten suu pannaan, jos myöhemmin huomaakin olleensa väärässä.

Sitten vasta harmittaa.

Pitäisikö silti käydä siellä uudessa kuppilassa? Kehuvat, että niiden pullat ovat suuria ja hyviä.